

Ctnost lásky a šestá poatlantická kulturní epocha

Sergej O. Prokofjev

Na dalším stupni proniká Kristův impuls do lidského těla éterického. Toto sjednocení Krista s éterickým tělem způsobí, že vědomí člověka procitne v nižším devachanu, v planetárních sférách (v makrokosmickém praobrazu éterického těla), zvláště ve sféře sluneční, ve světě inspirace. Také zde máme v druhém stupni nadsmyslových zážitků apoštolů, které evangelia líčí scénou „Proměnění /Verklärung/ Páně“ na hoře Tábor, pravzor takového vzestupu vědomí k nižšímu devachanu. Že vyvolení apoštolově mohli mít tak vysoké duchovní zážitky nikoli následkem mysterijního zasvěcení - jak to bylo ve staré době jediné možné nýbrž svým vnitřním spojením s Kristem, tato zcela nová možnost se jim otevřela a s nimi celému lidstvu díky sjednocení Kristovy bytosti s éterickým tělem Ježíše z Nazaretu.

Ve scéně „Proměnění Páně“ se zjevuje Kristus Janovi, Petrovi a Jakubovi jako světově-duchovní Slunce mezi Eliášem a Mojžíšem, přičemž první reprezentuje síly horních planet, Marsu, Jupiteru, Saturnu, a druhý síly dolních planet: Venuše, Merkuru, Měsíce. Tím se zjevují apoštolům duchovní síly celé planetární soustavy „ve vzájemném rozhovoru“ ve velké harmonii sfér, sférickou hudbou. Současně zde poukazují postavy Eliáše a Mojžíše na dva hlavní proudy - na severní a jižní proud - „předkřesťanských“ dávných mystérií, která hledala přístup ke světovým tajemstvím buď (pomocí sil horních planet) extatickým pozvednutím se do makrokosmu nebo (pomocí sil dolních planet) mystickým ponořením se do lidského nitra. Tak bylo dovršeno zasvěcení Eliášovo, které se týká především těla astrálního a já, jeho ohnivým výstupem do nebe, do makrokosmu, kdežto Mojžíš, který byl nejprve zasvěcen do egyptských mystérií, jež uvádějí do tajemství éterického a fyzického těla, mohl napsat pomocí svého spojení s éterickým tělem Zarathustrovým události šesti dnů stvoření. V minulosti vedly oba proudy, i když různými cestami, k témuž cíli: k prožívání půlnočního Slunce bytí a k prožívání Krista jako velkého Slunečního ducha, který má svůj příbytek na Slunci. Když se Kristus ukazuje učedníkům ve scéně Proměnění mezi Eliášem a Mojžíšem jako Slunce mezi planetami, poukazuje jim prorocky na budoucí sjednocení obou těchto proudů v jednotných všeobepínajících mystériích zmrtvýchvstalého Krista. „A aj, dva muži hovořili s ním: Mojžíš a Eliáš. Stali se viditelnými v nadsmyslovém světle a hovořili o naplnění, kterého měla nyní dojít jeho pozemská pouť v Jeruzalémě.“ - Hovořili o centrální události, která měla oba proudy navždy sjednotit: o mystériu Golgoty.

Esotericky nahlíženo je tato scéna stejně jako nasycení pěti tisíců a po něm následující kráčení po vodách současně prorockým poukazem pro lidstvo, a to na budoucí zjevení Krista v jeho *astrálním tele* ve sluneční sféře neboli v nižším devachanu. Tímto druhým zjevením, které se lidstvu otevře v 6. kulturní epoše přirozeným způsobem, bude možno na novém stupni prožít, co zřel kdysi Zarathustra jako velkou astrální sluneční auru, jako Ahura-Mazdao, - tak jako je počínaje naší dobou imaginativní zření éterického Krista, který se dnes projevuje jako pán elementů, znovuožitím na novém stupni toho, co kdysi zřel Mojžíš v hořícím keři na Sinaji jako „ehjeh ašer ehjeh“ („Já jsem ten Já-Jsem“). Rudolf Steiner charakterizuje toto budoucí zjevení Krista jako duchovního Slunce v nižším devachanu ve světě inspirace slovy: „světelná postava“, „znící Slovo“, „světelné tělo“, „ono Slovo, které již na prapočátku působilo v astrální podobě“. Všechny tyto výrazy odpovídají co nejpřesněji scéně Proměnění Páně v evangeliu. Tam se také hovoří o „světle“ a o „Slově“ na prvním místě: „Jeho obličej zazářil jako Slunce a jeho roucha zasvítily bělostně jako samo světlo.“ „A zatímco on [Petr] ještě hovořil: Aj, tu je přestínil zářící oblak, a aj, z oblaku hovořil hlas: Toto je můj Syn, kterého miluji. V něm jsem se zjevil. *Slyšte jeho Slovo!*“ A když lidé v šesté kulturní epoše skutečně Krista „uslyší“ a nechají ho vlít se do svých éterických těl, potom se mu tím umožní nastoupit vládu ve sluneční říši,

kteřá mu náleží od věčnosti, z níž bude od té doby lidstvu svítit jako velké *Slunce lásky*, které dává celému světu život a teplo. Proto hovoří Kristus v Matoušově evangeliu s poukazem na scénu Proměnění Páně, že ho apoštolově budou smět zřít v jeho vlastní vysoké sluneční sféře: „Ano, pravím vám: Mezi těmi, kteří tu stojí, jsou někteří, kteří dříve, než okusí smrt, uzří Syna člověka, *jak přichází ve své říši*.“

Také k tomuto druhému budoucímu zjevení Krista můžeme, jak jsme již viděli, nalézt až k jistému stupni přístup během ročního koloběhu v době od Epifanias až k Velikonocům, a to tak, že vypěstujeme v sobě intenzivně onu ctnost, která může již dnes otevřít Kristovu impulsu bránu k našemu éterickému tělu. Neboť tak jako víra umožňuje působení Krista v těle astrálním, tak *láska* v těle éterickém. Jinými slovy: Vyvíjeje vše zahrnující lásku, může člověk již dnes prožívat Krista ve svém éterickém těle. Neboť „síly, které působí nejprve z hlubin naší bytosti k nám vzhůru z našeho éterického těla, to jsou síly, které se vyjadřují tím, že člověk může milovat, milovat na všech stupních svého bytí.“ Těmito slovy poukazuje duchovní badatel na to, že od mystéria Golgoty je tato vše zahrnující láska bezprostředním svědectvím, že v našem éterickém těle jsou přítomny síly živoucího Krista. Tato přítomnost se nám musí jenom plně *zvědomit*. A na toto *zvědomení* ukazuje nám prorocky Proměnění Páně na hoře Tábor.

Viděli jsme, že slova „Slunce“, „světlo“, „zářít“ mají v této scéně zvláštní význam, neboť charakterizují přesně ten bytostný princip, který se více zevně projevuje ve světle. Rudolf Steiner praví o tomto mystériu světla a o jeho souvislosti s podstatou a původem lidského éterického těla: „Připomeňme si nyní, že člověk obdržel na starém Slunci éterické tělo jako vlohu, že tento ohnivý element plný světla, tento zářící element Slunce je zárodkem éterického těla. V tom je dána jenom jiná stránka lásky, to, čím je láska v duchu [to znamená v devachanu]: *Světlo je láska*. V éterickém těle nám tedy byla dána láska a láskyplná touha /Liebessehnsucht/ a my můžeme éterické tělo právem nazývat tělem lásky: světlo a láska.“

Protikladem světla je temnota, a co je v protikladu k lásce, nazýváme *egoismem*. V naší době nemůže ani nejsilnější egoismus vypudit lásku z duše úplně. V budoucnu však, od šesté kulturní epochy, bude to možné okultními opatřeními černé magie. To bude potom příčinou určité nemoci, jakéhosi duchovního malomocenství, které povede nejen k fyzické, nýbrž i k *duševní* smrti. Co se dnes teprve poněnáhlu připravuje jako dělení lidstva na dvě rasy dobra a zla, to se úplně vyvine v šesté kulturní epoše. Na toto budoucí rozdělení lidstva jsme poukázáni v rozhovoru Krista s učedníky, který je veden bezprostředně před scénou Proměnění Páně. Zde je Petr charakterizován dvojím způsobem: „Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův“, - a: „Odstup ode mne, moci Satanova“ - jako poukaz na budoucí rozdělení lidstva na dvě části, z nichž jedna bude inspirována Bohem, druhá ale Satanem, to znamená Ahrimanem. Rozhodujícím momentem ale pro toto dělení bude vnitřní, osobní vztah každého jednotlivého člověka ke Kristu - jak se to vyjadřuje ve vyznání Petrově: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého“ - a v poznání mystéria Golgoty. „Od té chvíle počal Ježíš Kristus hovořit ke svým učedníkům o tom, že musí jít do Jeruzalému, že ho očekává mnoho utrpení od starších a předních kněží a zákoníků, že ho usmrtí a že třetího dne vstane z mrtvých.“ Na počátku šesté kulturní epochy nebude ani jediného člověka, jak na Východě, tak i na Západě, který by se nikdy předtím nebyl setkal na Zemi s Kristovým impulsem a nebyl by *vědomě* postaven v té či oné formě před otázkou: Chceš jednat na podkladě svobody, vycházej z „lidských“ nebo z „božských“ myšlenek. Jestliže usiluje o to druhé, potom je pro něho jenom jediná cesta, na kterou můžeme vstoupit již také dnes, která však bude v šesté epoše jedinou cestou k záchraně: „A Ježíš pravil ke svým učedníkům: Kdo mě chce následovat, musí pěstovat sebezapírání [to znamená překonání egoismu] a nést svůj kříž. Jen tak mě může následovat.“ O opačné cestě, která vede k duševní smrti, to znamená k nenapravitelné škodě na duši, hovoří Kristus těmito slovy: „Kdo na záchranu své duše [podle Luthera: života] myslí [to znamená sleduje tím egoistické cíle], ztratí ji, ale kdo ztratí svou duši pro mne [to znamená otevře ji Kristově lásce], vpravdě ji nalezne. Co by bylo člověku plátno získat celý svět, kdyby přitom jeho duše zakrsla /verkümmerte/. Má-li člověk něco, co může dát za svou duši jako výkupné. Tak bude Kristus v šesté epoše pravým *zachráncem* lidské duše.